

Î N C H E I E R E

10 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul societății cu răspundere limitată „Luciber-Com”, societății cu răspundere limitată „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, avocatul Vasile Iamandii împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Moldova Agroindbank”, societate pe acțiuni împotriva societății cu răspundere limitată „Luciber-Com”, societății cu răspundere limitată „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă :

La 29 martie 2016 banca comercială „Moldova Agroindbank”, societate pe acțiuni (în continuare – BC „Moldova Agroindbank” SA) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Luciber-Com” (în continuare – SRL „Luciber-Com”), societății cu răspundere limitată „Bristar Grup” (în continuare – SRL „Bristar Grup”) și Berezovschi Lucia cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a menționat că, conform contractului de credit nr. S07143 din 03 mai 2007, în redacția acordului adițional la acesta nr. S10060-a din 28 iunie 2010, BC „Moldova Agroindbank” SA a acordat SRL „Luciber-Com” un credit în sumă de 639000 de euro cu termenul-limită de rambursare pînă la 30 martie 2012.

Afirmă că în baza contractului de fidejusiune nr. S07143-d din 03 mai 2007 Berezovschi Lucia și-a asumat obligația să răspundă în aceeași măsură ca și SRL „Luciber-Com” față de BC „Moldova Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia aferente contractului de credit nr. S07143 din 03 mai 2007.

Susține că conform contractului de credit nr. S10060 din 28 iunie 2010, BC „Moldova Agroindbank” SA a acordat SRL „Luciber-Com” un credit în sumă de 5500000 de lei cu termenul-limită de rambursare pînă la 22 iunie 2012.

Menționează că în baza contractelor de fidejusiune nr.S10060-1 din 28 iunie 2010 și nr. S10060-k din 28 iunie 2010 SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia și-au asumat obligația să răspundă în aceeași măsură ca și SRL „Luciber-Com” față de BC „Moldova Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia aferente contractului de credit nr. S10060 din 28 iunie 2010.

Relatează că SRL „Luciber-Com” nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor acordate și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lor, iar reclamațiile din 12 martie 2016 adresate pîrîților au rămas fără răspuns.

Solicită încasarea de la SRL „Luciber-Com”, SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, în mod solidar, a datoriei în mărime de 500000 de lei și a cheltuielilor privind taxa de stat în sumă de 15000 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2017 s-a respins acțiunea ca fiind tardivă.

În susținerea poziției prima instanță a reținut că, termenul limită de rambursare a creditului a fost stabilit pînă la 30 martie 2012 și respectiv pînă la 22 iunie 2012, însă a înaintat acțiunea la 29 martie 2016, încălcînd termenul general de prescripție de 3 ani prevăzut de lege.

La fel, instanța a conchis că reclamantul revendică încasarea datoriei de la fidejursorii SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia cu omiterea termenului special de prescripție de un an, ținînd cont că respectivele contracte au fost semnate în 2007 și 2010, iar prezenta acțiune este înaintată în 2016.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017 s-a admis apelul declarat de BC „Moldova Agroindbank” SA. S-a casat hotărîrea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2017 și s-a emis o nouă hotărîre prin care: s-a admis integral acțiunea și s-a încasat în beneficiul BC „Moldova Agroindbank” SA în mod solidar din contul SRL „Luciber-Com”, SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia datoria conform contractului de credit în sumă de 500000 de lei, cheltuielile pentru taxa de stat achitată în prima instanță în sumă de 15000 de lei și cheltuielile pentru taxa de stat achitată în instanța de apel în sumă de 11250 de lei, iar în total în sumă de 526250 de lei.

În susținerea poziției, instanța de apel a reținut că ultima plată pentru stingerea creditelor în mărime de 993576,68 de lei a fost achitată la 14 noiembrie 2014, iar cererea de chemare în judecată a fost înaintată la 29 martie 2016, în interiorul termenului de prescripție de 3 ani prevăzut la art. 267 alin. (1) din Codul civil. Mai mult, instanța de apel a conchis că fidejursorul este ținut să răspundă pentru neexecutarea totală sau parțială a obligației principale și încetează odată cu stingerea obligației garantate.

Cu referire la fondul cauzei, instanța de apel a concluzionat că datoria SRL „Luciber-Com” nu a fost stinsă și bunurile ipotecate de către SRL „Luciber-Com” și Berezovschi Andrei nu au fost vîndute, fapt ce atestă dreptul BC „Moldova Agroindbank” SA de a-și satisface creanțele din contul debitorului SRL „Luciber-Com” și fidejursorilor SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, deoarece sunt debitori solidari, iar transmiterea bunurilor ipotecate în posesia băncii pentru a fi vîndute nu constituie temei de a elibera fidejursorii de răspundere față de bancă.

La fel, instanța de apel a reținut că pârții nu au prezentat probe care să confirme stingerea integrală a datoriei pretinse de către BC „Moldova Agroindbank” SA, iar argumente și obiecții pe fondul cauzei pârții nu au invocat și nu au probat.

La 26 octombrie 2017 reprezentantul SRL „Luciber-Com”, SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, avocatul Vasile Iamandii a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de judecată în beneficiul Luciei Berezovschi.

În motivarea recursului a invocat motivele de fapt ale cauzei și a susținut că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept, nu a elucidat circumstanțele importante ale cauzei și probele au fost apreciate arbitrar.

Consideră că, în situația în care nici debitorul și nici fidejuserii nu au efectuat plăți în adresa intimatului, legea îi eliberează pe fidejuseri de obligația acestora după expirarea unui an de la momentul când obligația principală a ajuns la scadență, invocând dispozițiile art. 1170 alin. (2) din Codul civil.

Susține că, instanța de apel s-a bazat pe probele care au fost administrate contrar dispozițiilor art. 372 alin.(1¹) din Codul de procedură civilă, în pofida faptului că intimatul era decăzut din dreptul de a prezenta probe noi, nefiind motivată necesitatea administrării de noi probe în sensul art. 372 alin. (1²) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Conform art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Raportînd data deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017 (vol.1, f.d.218-228) și data declarării recursului – 26 octombrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (vol.2, f.d.1-5), completul de admisibilitate conchide că calea de atac a fost exercitată în termen.

Argumentele invocate în recurs precum că, în situația în care nici debitorul și nici fidejursorii nu au efectuat plăți în adresa intimatului, legea îi eliberează pe fidejursori de obligația acestora după expirarea unui an de la momentul cînd obligația principală a ajuns la scadență, invocînd dispozițiile art. 1170 alin. (2) din Codul civil, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 1167 alin. (1) din Codul civil, fidejusiunea încetează o dată cu stingerea obligației garantate. Astfel, reieșind din pct.3.1 și pct.3.2 al contractelor de fidejusiune (vol.1, f.d.49 verso, 51 verso) se desprinde că fidejusiunea încetează odată cu stingerea obligației garantate, respectiv nu sunt aplicabile dispozițiile art. 1170 alin. (2) din Codul civil care prevede că, în cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejursorului, or odată ce obligația garantată nu a fost stinsă (datoria formată în baza contractelor de credit nu a fost achitată), fidejusiunea nu poate înceta.

Cu referire la alegațiile precum că instanța de apel s-a bazat pe probele care au fost administrate contrar dispozițiilor art. 372 alin.(1¹) din Codul de procedură

civilă, în pofida faptului că intimatul era decăzut din dreptul de a prezenta probe noi, nefiind motivată necesitatea administrării de noi probe în sensul art. 372 alin. (1²) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs notează că forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

Mai mult, administrarea de noi probe în instanța de apel constituie contraprobe la cele invocate de cealaltă parte, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 03 octombrie 2017 (vol.1, f.d.216) din care se desprinde că reprezentantul recurenților în apel a prezentat un șir de acte. Or, conform art. 372 alin.(1²) din Codul de procedură civilă, în cazul în care părțile și alți participanți la proces invocă necesitatea administrării de noi probe, aceștia trebuie să indice probele respective, mijloacele prin care ele pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în prima instanță.

Mai mult, instanța de apel, în scopul protejării și garantării dreptului la un proces echitabil a dat posibilitate părților de a susține poziția lor și a alege modalitățile și mijloacele procedurale de apărare.

În susținerea poziției, instanța de recurs menționează că efectul devolutiv al apelului permite transmiterea cauzei și a dreptului de a o judeca, în principiu integral, sub toate aspectele de fapt și de drept, de la instanța inferioară la instanța de grad superior, iar acest principiu presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărîrea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărît prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

În acest context, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor constituie o interpretare a normelor de drept efectuată de reprezentantul recurenților și o apreciere a probelor efectuată de acesta care nu pot fi puse la baza recursului, însă acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios au fost interpretate elocvent și aplicate just cu respectarea garanțiilor ce derivă din dreptul la un proces echitabil.

Astfel, instanța de recurs notează că, reprezentantul recurenților nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel, or din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul SRL „Luciber-Com”, SRL „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, avocatul Vasile Iamandii în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul societății cu răspundere limitată „Luciber-Com”, societății cu răspundere limitată „Bristar Grup” și Berezovschi Lucia, avocatul Vasile Iamandii, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan